

Adam. Si ergo recta esset predicta diffinitio consanguinitatis, omnes homines essent consanguinei ad invicem; quod falsum est.

2. Præterea. Vinculum non potest esse nisi aliquorum ad invicem convenientium, quia vinculum unum. Sed eorum qui descendunt ab uno stipe, non est major convenientia ad invicem quam aliorum hominum, cum convenientia specie, & differant numero, sicut & alii homines. Ergo consanguinitas non est aliquod vinculum.

3. Præterea. Carnalis propagatio secundum Philosophum, Lib. I. de generat. animal. cap. xviii. fit de superfluo alimenti. Sed tale superfluum magis habet convenientiam cum rebus comeditis, cum quibus in substantia convenit, quam cum illo qui comedit. Cum ergo non nascatur aliquod vinculum consanguinitatis ejus qui nascitur ex semine ad res comeditis, nec ad generantem ex carnali propagatione nascetur aliquod propinquitatis vinculum.

4. Præterea. Genes. xix. 14. Laban dixit ad Jacob: *Os meum, & caro mea es*, ratione cognitionis quæ erat inter eos. Ergo talis propinquitas magis debet dici carnalitas quam consanguinitas.

5. Præterea. Carnalis propagatio communis est hominibus, & animalibus. Sed in animalibus in carnali propagatione non contrahitur consanguinitatis vinculum. Ergo nec in hominibus.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod secundum Philosophum in VIII. Ethic. cap. ix. vel xi. omnis amicitia in aliqua communicatione consistit: & quia amicitia ligatio, sive unio quædam est, ideo communicatio quæ est amicitiae causa, vinculum dicitur: & ideo secundum quilibet communicationem denominantur aliqui quasi colligati ad invicem, sicut dicuntur concives qui habent politicam communicationem ad invicem, & commilitones qui convenient in militari negotio, & eodem modo illi qui convenient naturali communicatione, dicuntur consanguinei: & ideo in predicta diffinitione ponitur quasi consanguinitatis genus *vinculum*; quasi subjectum, personæ descendentes ab uno stipe, quorum est hujusmodi vinculum; quasi principium *carnalis propagatio*.

Ad primum ergo dicendum, quod virtus activa non recipitur secundum eamdem perfectionem in instrumento secundum quam est in principali agente: & quia omne movens motum est instrumentum, inde est quod virtus primi motoris in aliquo genere per multa media deducit tandem deficit, & pervenit ad aliquid quod est motum tantum, & non movens. Virtus autem generantis moveat non solum quantum ad id quod est speciei, sed etiam quantum ad id quod est individui, ratione cuius filius assimilatur patri etiam in accidentalibus, non solum in natura speciei: nec tamen individualis virtus patris ita perfecte in filio est, sicut in patre erat, & adhuc in nepote minus, & sic deinceps debilitatur: & inde est quod virtus illa quandoque deficit, ut ultra procedere non possit. Et quia consanguinitas est inquantum multi communicant in tali virtute ex uno in multis per propagationem dedueta, paullarim se consanguinitas dirimit, ut Isidorus dicit, Lib. IX. Etymol. & ideo non oportet accipere stipitem remotum in diffinitione consanguinitatis, sed propinquum cuius virtus adhuc manet in illis qui ex eo propagantur.

Ad secundum dicendum, quod jam patet ex dictis quod non solum convenienter consanguinei in natu-

ra specie, sed etiam in virtute propria ipsius individui ex uno in multis traducta, ex qua contingit quandoque quod filius non solum assimilatur patri, sed ayo, vel remotis parentibus, ut dicitur in XVIII. de animalibus, vel Lib. IV. de generat. animalium, cap. i. 11.

Ad tertium dicendum, quod convenientia magis attenditur secundum formam, secundum quam aliquis est actu, quam secundum materiam, secundum quam est in potentia: quod patet in hoc quod carbo magis convenit cum igne quam cum arbore unde abscissum est lignum; & similiter alimento quod jam conversum est in speciem nutriti per virtutem nutritivam, magis convenit cum ipso nutritio quam cum illa re unde sumpsum est nutrimentum. Ratio autem procedet secundum opinionem illorum qui dicebant, quod tota natura rei est materia, & quod formæ omnes sunt accidentia: quod falsum est.

Ad quartum dicendum, quod illud quod proxime convertitur in semen, est sanguis, ut probatur in XV. de animal. vel Lib. I. de generat. animal. cap. xix. & propter hoc vinculum quod ex propagatione carnali contrahitur, convenientius dicitur consanguinitatis quam carnalitas: & quod aliquando unus consanguineus dicitur esse caro alterius, hoc est inquantum sanguis qui in semen viri, aut menstruum convertitur, est potentia, caro, & os.

Ad quintum dicendum, quod quidam dicunt, quod ideo consanguinitatis vinculum contrahitur inter homines ex carnali propagatione, & non inter alia animalia, quia quidquid est de humana natura veritate in omnibus hominibus, fuit in primo parente, quod non est de aliis animalibus. Sed secundum hoc consanguinitas numquam dirimi posset. Prædicta autem positio in II. Lib. dist. xxx. quæst. 1. art. 2. in corp. improbata est: unde dicendum, quod hoc ideo convenit, quia animalia non conjugantur ad amicitiae unitatem propter propagationem multorum ex uno parente proximo, sicut est de hominibus, ut dictum est in corp. art.

ARTICULUS II.

Utrum consanguinitas convenienter distinguatur per lineas, & per gradus.

1. Ad secundum sic proceditur. Videlur quod consanguinitas inconvenienter distinguatur per lineas, & per gradus. Dicitur enim linea consanguinitatis esse ordinata collectio personarum consanguinitate conjunctarum ab eodem stipe descendantium, diversos continens gradus. Sed nihil est aliud consanguinitas, quam collectio talium personarum. Ergo linea consanguinitatis est idem quod consanguinitas. Nihil autem debet distingui per seipsum. Ergo consanguinitas non convenienter per lineas distinguatur.

2. Præterea. Illud secundum quod dividitur aliquod commune, non potest poni in diffinitione communis. Sed descensus ponitur in diffinitione predicta consanguinitatis. Ergo non potest dividi consanguinitas per lineam ascendentium, & descendantium, & transversalium.

3. Præterea. Diffinitio lineæ est quod sit inter duo puncta. Sed duo puncta non faciunt nisi unum gradum. Ergo una linea habet tantum unum gradum; & ita eadem videtur divisio consanguinitatis per lineas, & per gradus.

4. Præterea. Gradus diffiniuntur esse habitudo dis-

tantum personarum, qua cognoscitur quanta distantia personæ inter se differant. Sed cum consanguinitas sit propinquitas quædam, distantia personarum consanguinitati opponitur magis quam sit ejus pars. Ergo per gradus consanguinitas distinguitur non potest.

5. Præterea. Si consanguinitas per gradus distinguitur, & cognoscitur, oportet quod illi qui sunt in eodem gradu, sint æqualiter consanguinei. Sed hoc falsum est: quia propatruus, & ejusdem pronepos sunt in eodem gradu, non tamen sunt æqualiter consanguinei, ut Decretum dicit causa xxxv. quæst. v. cap. Porro. Ergo consanguinitas non recte distinguitur per gradus.

6. Præterea. In rebus ordinatis quodlibet additum alteri facit alium gradum, sicut quælibet unitas addita facit aliam speciem numeri. Sed persona, addita personæ non semper facit alium gradum consanguinitatis: quia in eodem gradu consanguinitatis est pater, & patruus, qui adjungitur. Ergo non recte per gradus consanguinitatis distinguitur.

7. Præterea. Inter duos propinquos semper est eadem consanguinitatis propinquitas: quia æqualiter distat unum extremorum ab alio, & è converso. Sed gradus consanguinitatis non invenitur semper idem ex utraque parte, cum quandoque unus propinquus sit in tertio, & alius in quarto gradu. Ergo consanguinitatis propinquitas non potest sufficienter per gradus cognosci.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod consanguinitas, ut dictum est, est quedam propinquitas in naturali communicatione fundata secundum actum generationis, qua natura propagatur: unde secundum Philosophum in VIII. Ethic. cap. ix. vel xi. ista communicatio est triple. Una secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est consanguinitas patris ad filium: unde dicit, quod parentes diligunt filios ut sui ipsorum aliquid existentes. Alia est secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est filii ad parentem: unde dicit, quod filii diligunt parentes, ut ab illis existentes. Tertia est secundum habitudinem eorum quæ sunt ab uno principio ad invicem, sicut fratres dicuntur ex eisdem nasci, ut ipse ibidem dicit. Et quia punctus motus lineam facit, & per propagationem quodammodo pater descendit in filium, ideo secundum dictas tres habitudines tres lineæ consanguinitatis sumuntur, scilicet linea descendenter secundum primam habitudinem, linea ascendentium secundum secundam, linea transversalium secundum tertiam. Sed quia propagationis motus non quiescit in uno termino, sed ultra progredietur, ideo contingit quod patris est accipere patrem, & filii filium, & sic deinceps: & secundum hos diversos progressus diversi gradus in una linea inveniuntur. Et quia gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei, gradus propinquitatis non potest esse ubi non est propinquitas: & ideo identitas, & nimia distantia gradum consanguinitatis tollunt: quia nullus est sibi ipsi propinquus, sicut nec sibi similis. Et propter hoc nulla persona per seipsum facit aliquem gradum, sed comparata alteri personæ gradum facit ad ipsam. Sed tamen diversa est ratio computandi gradus in diversis lineis. Gradus enim consanguinitatis in linea ascendentium, & descendantium contrahitur ex hoc quod una persona ex alia propagatur eorum inter quos gradus consideratur: & ideo secundum computationem canonicanam, & legalem persona quæ primo in processu propaga-

tionis occurrit vel ascendendo, vel descendendo, distat ab aliquo, puta à Petro, in primo gradu, ut pater, & filius; quæ autem utrinque secundo occurrit, distat in secundo gradu, ut avus; & nepos, & sic deinceps. Sed consanguinitas eorum qui sunt in linea transversali, contrahitur non ex hoc quod unus eorum ex alio propagatur, sed quia uterque propagatur ex uno: & ideo debet gradus in hac linea consanguinitati opponi magis quam sit ejus pars. Ergo per gradus consanguinitas distinguitur non potest.

5. Præterea. Si consanguinitas per gradus distinguitur, & cognoscitur, oportet quod illi qui sunt in eodem gradu, sint æqualiter consanguinei. Sed hoc falsum est: quia propatruus, & ejusdem pronepos sunt in eodem gradu, non tamen sunt æqualiter consanguinei, ut Decretum dicit causa xxxv. quæst. v. cap. Porro. Ergo consanguinitas non recte distinguitur per gradus.

6. Præterea. In rebus ordinatis quodlibet additum alteri facit alium gradum, sicut quælibet unitas addita facit aliam speciem numeri. Sed persona, addita personæ non semper facit alium gradum consanguinitatis: quia in eodem gradu consanguinitatis est pater, & patruus, qui adjungitur. Ergo non recte per gradus consanguinitatis distinguitur.

7. Præterea. Inter duos propinquos semper est eadem consanguinitatis propinquitas: quia æqualiter distat unum extremorum ab alio, & è converso. Sed gradus consanguinitatis non invenitur semper idem ex utraque parte, cum quandoque unus propinquus sit in tertio, & alius in quarto gradu. Ergo consanguinitatis propinquitas non potest sufficienter per gradus cognosci.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod consanguinitas, ut dictum est, est quedam propinquitas in naturali communicatione fundata secundum actum generationis, qua natura propagatur: unde secundum Philosophum in VIII. Ethic. cap. ix. vel xi. ista communicatio est triple. Una secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est consanguinitas patris ad filium: unde dicit, quod parentes diligunt filios ut sui ipsorum aliquid existentes. Alia est secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est filii ad parentem: unde dicit, quod filii diligunt parentes, ut ab illis existentes. Tertia est secundum habitudinem eorum quæ sunt ab uno principio ad invicem, sicut fratres dicuntur ex eisdem nasci, ut ipse ibidem dicit. Et quia punctus motus lineam facit, & per propagationem quodammodo pater descendit in filium, ideo secundum dictas tres habitudines tres lineæ consanguinitatis sumuntur, scilicet linea descendenter secundum primam habitudinem, linea ascendentium secundum secundam, linea transversalium secundum tertiam. Sed quia propagationis motus non quiescit in uno termino, sed ultra progredietur, ideo contingit quod patris est accipere patrem, & filii filium, & sic deinceps: & secundum hos diversos progressus diversi gradus in una linea inveniuntur. Et quia gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei, gradus propinquitatis non potest esse ubi non est propinquitas: & ideo identitas, & nimia distantia gradum consanguinitatis tollunt: quia nullus est sibi ipsi propinquus, sicut nec sibi similis. Et propter hoc nulla persona per seipsum facit aliquem gradum, sed comparata alteri personæ gradum facit ad ipsam. Sed tamen diversa est ratio computandi gradus in diversis lineis. Gradus enim consanguinitatis in linea ascendentium, & descendantium contrahitur ex hoc quod una persona ex alia propagatur eorum inter quos gradus consideratur: & ideo secundum computationem canonicanam, & legalem persona quæ primo in processu propaga-

tionis occurrit vel ascendendo, vel descendendo, distat ab aliquo, puta à Petro, in primo gradu, ut pater, & filius; quæ autem utrinque secundo occurrit, distat in secundo gradu, ut avus; & nepos, & sic deinceps. Sed consanguinitas eorum qui sunt in linea transversali, contrahitur non ex hoc quod unus eorum ex alio propagatur, sed quia uterque propagatur ex uno: & ideo debet gradus in hac linea consanguinitati opponi magis quam sit ejus pars. Ergo per gradus consanguinitas distinguitur non potest.

5. Præterea. Si consanguinitas per gradus distinguitur, & cognoscitur, oportet quod illi qui sunt in eodem gradu, sint æqualiter consanguinei. Sed hoc falsum est: quia propatruus, & ejusdem pronepos sunt in eodem gradu, non tamen sunt æqualiter consanguinei, ut Decretum dicit causa xxxv. quæst. v. cap. Porro. Ergo consanguinitas non recte distinguitur per gradus.

6. Præterea. In rebus ordinatis quodlibet additum alteri facit alium gradum, sicut quælibet unitas addita facit aliam speciem numeri. Sed persona, addita personæ non semper facit alium gradum consanguinitatis: quia in eodem gradu consanguinitatis est pater, & patruus, qui adjungitur. Ergo non recte per gradus consanguinitatis distinguitur.

7. Præterea. Inter duos propinquos semper est eadem consanguinitatis propinquitas: quia æqualiter distat unum extremorum ab alio, & è converso. Sed gradus consanguinitatis non invenitur semper idem ex utraque parte, cum quandoque unus propinquus sit in tertio, & alius in quarto gradu. Ergo consanguinitatis propinquitas non potest sufficienter per gradus cognosci.

Respondeo dicendum, quod consanguinitas, ut dictum est, est quedam propinquitas in naturali communicatione fundata secundum actum generationis, qua natura propagatur: unde secundum Philosophum in VIII. Ethic. cap. ix. vel xi. ista communicatio est triple. Una secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est consanguinitas patris ad filium: unde dicit, quod parentes diligunt filios ut sui ipsorum aliquid existentes. Alia est secundum habitudinem principi ad principium; & hæc est filii ad parentem: unde dicit, quod filii diligunt parentes, ut ab illis existentes. Tertia est secundum habitudinem eorum quæ sunt ab uno principio ad invicem, sicut fratres dicuntur ex eisdem nasci, ut ipse ibidem dicit. Et quia punctus motus lineam facit, & per propagationem quodammodo pater descendit in filium, ideo secundum dictas tres habitudines tres lineæ consanguinitatis sumuntur, scilicet linea descendenter secundum primam habitudinem, linea ascendentium secundum secundam, linea transversalium secundum tertiam. Sed quia propagationis motus non quiescit in uno termino, sed ultra progredietur, ideo contingit quod patris est accipere patrem, & filii filium, & sic deinceps: & secundum hos diversos progressus diversi gradus in una linea inveniuntur. Et quia gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei, gradus propinquitatis non potest esse ubi non est propinquitas: & ideo identitas, & nimia distantia gradum consanguinitatis tollunt: quia nullus est sibi ipsi propinquus, sicut nec sibi similis. Et propter hoc nulla persona per seipsum facit aliquem gradum, sed comparata alteri personæ gradum facit ad ipsam. Sed tamen diversa est ratio computandi gradus in diversis lineis. Gradus enim consanguinitatis in linea ascendentium, & descendantium contrahitur ex hoc quod una persona ex alia propagatur eorum inter quos gradus consideratur: & ideo secundum computationem canonicanam, & legalem persona quæ primo in processu propaga-

tionis occurrit vel ascendendo, vel descendendo, distat ab aliquo, puta à Petro, in primo gradu, ut pater, & filius; quæ autem utrinque secundo occurrit, distat in secundo gradu, ut avus; & nepos, & sic deinceps. Sed consanguinitas eorum qui sunt in linea transversali, contrahitur non ex hoc quod unus eorum ex alio propagatur, sed quia uterque propagatur ex uno: & ideo debet gradus in hac linea consanguinitati opponi magis quam sit ejus pars. Ergo per gradus consanguinitas distinguitur non potest.

DISTINCTION XL.

litas, alio modo ex quantitate superficie; ita consanguinitas dicitur major, vel minor dupliciter. Uno modo intensive ex ipsa natura consanguinitatis; alio modo quasi dimensive: & sic quantitas consanguinitatis mensuratur ex personis inter quas consanguinitatis propagatio procedit; & hoc secundo modo gradus in consanguinitate distinguuntur: & ideo contingit quod aliquorum duorum qui sunt in eodem gradu consanguinitatis respectu alicuius personae, unus est sibi magis consanguineus quam alius, considerando primam quantitatem consanguinitatis, sicut pater, & frater attinent alicui in primo gradu consanguinitatis, quia ex neutra parte incidit aliqua persona media; sed tamen intensive loquendo magis attinet alicui personae pater suis quam frater, quia frater non attinet ei nisi in quantum est ex eodem patre: & ideo quanto alius est propinquior communione principio, à quo consanguinitas descendit, tanto est magis consanguineus, quamvis non sit in propinquiori gradu: & secundum hoc propatruus est magis consanguineus alicui quam pronepos ejus, quamvis (1) sit in eodem gradu.

Ad sextum dicendum, quod quamvis pater, & patruus sint in eodem gradu respectu radicis consanguinitatis, quia uterque distat uno gradu ab avo; tamen respectu ejus cuius consanguinitas queritur, non sunt in eodem gradu: quia pater est in primo gradu, patruus autem non potest esse propinquior quam in secundo, in quo est avis.

Ad septimum dicendum, quod semper duæ personæ in æquali numero graduum distant à se invicem, quamvis quandoque non æquali numero graduum distent à communi principio, ut ex dictis patet.

ARTICULUS III.

Utrum consanguinitas de jure naturali impedit matrimonium.

2. 2. quest. LIV. art. 9.

1. **A**d tertium sic proceditur. Viderur quod consanguinitas de jure naturali non impedit matrimonium. Nulla enim mulier potest esse propinquior viro quam Eva fuit Adæ, de qua dicitur Genes. 11. 23. *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea.* Sed Eva fuit matrimonio conjuncta Adæ. Ergo consanguinitas nulla, quantum est de lege naturæ, matrimonium impedit.

2. Præterea. Lex naturalis eadem est apud omnes.

Sed apud barbaras nationes nulla persona conjuncta consanguinitate à matrimonio excluditur. Ergo consanguinitas, quantum est de lege naturæ, matrimonium non impedit.

3. Præterea. Jus naturale est quod natura omnia animalia docuit, ut dicitur in principio Digestorum. Sed animalia bruta etiam cum matre coeunt, Ergo non est de lege naturæ quod aliqua persona à matrimonio propter consanguinitatem repellatur.

4. Præterea. Nihil impedit matrimonium quod non contrarieatur alicui bono matrimonii. Sed consanguinitas non contrariaatur alicui bono matrimonii.

Ergo non impedit ipsum.

5. Præterea. Eorum quæ sunt magis propinqua, & similia, melior, & firmior est conjunctio. Sed matrimonium quedam conjunctio est. Ergo cum

(1) *Al. nominis.*

169

QUESTIO I.

Ad primum ergo dicendum, quod Eva quamvis ex Adam processerit, non tamen fuit filia Adæ; quia non prodit ex eo per modum illum quo vir natus est generare sibi simile in specie sed operatione divina, quia ita potuisse ex costa Adæ fieri unus equus, sicut facta est Eva: & ideo non est tanta naturalia removere, vel ampliare. Sed consanguinitas est naturale vinculum, quod quantum est de se, natum est matrimonium impedire. Ergo Ecclesia non potest aliquo statuto facere quod aliqui possint matrimonialiter conjungi, vel non conjungi, sicut non potest facere quod sint consanguinei, vel non consanguinei.

6. Præterea. Statutum juris positivi debet aliquam rationabilem causam habere: quia secundum causam rationabilem quam habet, à jure naturali procedit. Sed causæ quæ assignantur de numero gradu, omnino videntur irrationalib[us] causæ, cum nullam habeant habitudinem ad causata, sicut quod consanguinitas prohibetur usque ad quartum gradum propter quatuor elementa; usque ad sextum propter sex etates: usque ad septimum propter septem dies, quibus omne tempus agitur. Ergo videretur quod talis prohibitus nullum vigorem habet.

7. Præterea. Ubi est eadem causa, debet esse idem effectus. Sed casua quare consanguinitas im-

pedit matrimonium, est bonum proles, repressio con-

cupiscentiae, & multiplicatio amicitiae, ut ex dictis patet;

qui omni tempore necessaria æqualiter sun-

t. Ergo omni tempore debuissent æqualiter gradus con-

sanguinitatis matrimonium impedit; quod non est

verum, cum modo usque ad quartum, antiquitus

usque ad septimum gradum matrimonium consan-

guinitas impedit.

8. Præterea. Una & eadem conjunctio non po-

test esse in genere sacramenti, & in genere stupri.

Sed hoc continget, si Ecclesia haberet potestatem

statuendi diversum numerum in gradibus impedi-

tibus matrimonium; sicut si aliqui in quinto gradu,

quando prohibitus erat, conjuncti fuissent, talis con-

junction stuprum esset; sed postmodum eadem con-

junction, Ecclesia prohibitionem revocante, matri-

monium esset: & è converso posset accidere, si ali-

qui gradus concessi possent postmodum ab Eccle-

sia interdicti. Ergo videretur quod potestas Ecclesiæ

non se extendat ad hoc.

9. Præterea. Jus humanum debet imitari jus di-

vinum. Sed secundum jus divinum, quod in lega veteri continetur, non æqualiter currit prohibito-

gradum in sursum & deorsum: quia in veteri le-

ge aliquis prohibebatur accipere in uxore in sororem

patris sui, non tamen filiam (1) fratri. Ergo nec

modo debet aliqua prohibicio de nepotibus, & pa-

truis manere.

Sed contra est quod Dominus dicit discipulis Luc.

x. 16. *Qui vos audiri, me audit.* Ergo præceptum Ec-

clesiæ habet firmatatem sicut præceptum Dei. Sed

Ecclesia quandoque prohibuit, & quandoque con-

cessit aliquos gradus quos lex vetus non prohibuit,

Ergo illi gradus matrimonium impedit.

Præterea. Sicut olim matrimonia genitilium dis-

pensabantur per leges civiles, ita nunc per statuta Ecclesiæ. Sed olim lex civilis determinabat gradus

consanguinitatis qui matrimonium impedit, & qui non.

Ergo & modo potest hoc fieri per Ecclesiæ statu-

tum.

SOLUTO.

Respondeo dicendum, quod secundum tempora

In IV. Sent. Tom. V.

(1) *Ita Nicolaj ex ms. & supplementum quest. LIV. art. 4. Al. patrui.*